

CÁC BIỂU HIỆN KỸ NĂNG SỐNG CỦA HỌC SINH TIỂU HỌC

HUYỀN LÂM ANH CHƯƠNG*

TÓM TẮT

Bài viết trình bày các biểu hiện kỹ năng sống (KNS) của học sinh (HS) tiểu học; từ đó, giáo viên và cha mẹ HS có thể dựa vào để tổ chức quá trình giáo dục KNS và đánh giá sự tiến bộ về KNS của HS tiểu học. Ngoài ra, việc làm này còn có ý nghĩa định hướng cho các nhà nghiên cứu khi xây dựng tiêu chí đánh giá KNS cho HS tiểu học.

Từ khóa: biểu hiện, kỹ năng sống, học sinh tiểu học.

ABSTRACT

Manifestations of life skills for primary school students

Exploring manifestations of life skills for primary school students provides scientific basics for teachers and parents in conducting and evaluating life skills for primary school students. In addition, the study also supports researchers in designing a system of evaluation criterion of life skills for primary school students.

Keywords: manifestations, life skills, primary school students.

1. Đặt vấn đề

Kỹ năng sống là khả năng để có hành vi thích ứng và tích cực, giúp các cá nhân có thể ứng xử hiệu quả trước các nhu cầu và thách thức của cuộc sống hàng ngày. Giáo dục KNS cho HS là một trong những nội dung giáo dục quan trọng của nhà trường từ mầm non đến đại học. Với những KNS được rèn luyện, HS có khả năng tự lập, thích ứng và ứng xử tích cực trước các tình huống trong cuộc sống. Vì vậy, việc chỉ ra các biểu hiện KNS của HS tiểu học để giáo viên và cha mẹ HS dựa vào đó tổ chức quá trình giáo dục KNS và đánh giá sự tiến bộ về KNS của HS tiểu học là cần thiết.

2. Hệ thống kỹ năng sống của học sinh tiểu học và các tiêu chí đánh giá

Theo UNESCO, KNS gắn với 4 trụ cột của giáo dục, đó là: *Học để biết* gồm các kỹ năng tư duy như: tư duy phê phán,

tư duy sáng tạo, ra quyết định, giải quyết vấn đề, nhận thức được hậu quả; *Học làm người* gồm các kỹ năng cá nhân như: ứng phó với căng thẳng, kiểm soát cảm xúc, tự nhận thức, tự tin; *Học để sống với người khác* gồm các kỹ năng xã hội như: giao tiếp, thương lượng, tự khẳng định, hợp tác, làm việc theo nhóm, thể hiện sự cảm thông; *Học để làm* gồm các kỹ năng thực hiện công việc và nhiệm vụ như: kỹ năng đặt mục tiêu, kỹ năng đảm nhận trách nhiệm [1].

2.1. Các kỹ năng tư duy (nhằm thực hiện mục tiêu: Học để biết)

2.1.1. Kỹ năng tư duy phê phán

Kỹ năng tư duy phê phán là khả năng phân tích và đánh giá một cách khách quan và toàn diện một vấn đề nào đó.

Kỹ năng tư duy phê phán giúp con người phân tích đầy đủ các khía cạnh của vấn đề và đánh giá chính xác vấn đề, từ đó đưa ra những quyết định và hành động

* ThS, Trường Đại học Sư phạm TPHCM

hợp lí.

Các biểu hiện của kĩ năng tư duy phê phán ở HS tiểu học: nhận biết và bước đầu biết đánh giá vấn đề ở nhiều khía cạnh và góc độ khác nhau; bước đầu biết phân tích và so sánh các nội dung và khía cạnh của những vấn đề đơn giản; biết xác định bản chất của những vấn đề gần gũi với cuộc sống hàng ngày của các em; xác định được mặt tốt và tích cực cũng như mặt chưa tốt và tiêu cực của các vấn đề đơn giản và gần gũi trong cuộc sống của các em; bước đầu nhìn nhận các vấn đề trong trường học và trong gia đình một cách toàn diện và có hệ thống.

2.1.2. Kĩ năng tư duy sáng tạo

Kĩ năng tư duy sáng tạo là khả năng giải quyết vấn đề theo một cách mới.

Kĩ năng tư duy sáng tạo giúp con người khẳng định giá trị bản thân trong các mối quan hệ xã hội, giải quyết công việc hiệu quả hơn, nâng cao hiểu biết của con người về bản chất và quy luật của thế giới.

Các biểu hiện của kĩ năng tư duy sáng tạo ở HS tiểu học: đưa ra những ý tưởng và cách giải mới để giải quyết các nhiệm vụ học tập; có sáng kiến khi thực hiện những nhiệm vụ do cha mẹ và giáo viên yêu cầu; đưa ra những cách sắp xếp mới và những trật tự mới một cách thuyết phục đối với các vấn đề học tập và sinh hoạt; sáng tác những tác phẩm vừa sức và làm sản phẩm đơn giản phục vụ cho nhu cầu bản thân.

2.1.3. Kĩ năng ra quyết định

Kĩ năng ra quyết định là khả năng lựa chọn phương án tối ưu để giải quyết

vấn đề hay tình huống cá nhân gặp phải trong cuộc sống.

Kĩ năng ra quyết định giúp con người có được sự lựa chọn phù hợp nhất, hiệu quả nhất. Nó là điều kiện của sự thành công trong cuộc sống.

Các biểu hiện của kĩ năng ra quyết định ở HS tiểu học: biết nhiều thông tin về vấn đề hay tình huống phải giải quyết; xác định được bản chất của các vấn đề đơn giản và gần gũi với cuộc sống hàng ngày của các em; biết nhiều cách giải quyết vấn đề; hình dung được kết quả của từng cách giải quyết; biết được suy nghĩ và cảm xúc của bản thân đối với từng cách giải quyết; biết so sánh và chọn cách giải quyết tối ưu khi giải quyết các vấn đề hay tình huống trong học tập và sinh hoạt hàng ngày của bản thân.

2.1.4. Kĩ năng giải quyết vấn đề

Kĩ năng giải quyết vấn đề là khả năng lựa chọn phương án tối ưu và hành động theo phương án đó để giải quyết vấn đề cá nhân gặp phải trong cuộc sống.

Kĩ năng giải quyết vấn đề giúp con người ứng phó tích cực và hiệu quả đối với những vấn đề hay tình huống trong học tập, làm việc và sinh hoạt ở gia đình, cơ quan, trường học và ngoài xã hội.

Các biểu hiện của kĩ năng giải quyết vấn đề ở HS tiểu học: biết nhiều thông tin về vấn đề hay tình huống phải giải quyết; xác định được bản chất của các vấn đề đơn giản và gần gũi với cuộc sống hàng ngày của các em; biết nhiều cách giải quyết vấn đề; hình dung được kết quả của từng cách giải quyết; biết được suy nghĩ và cảm xúc của bản thân đối với từng cách giải quyết; biết so sánh

và chọn cách giải quyết tối ưu khi giải quyết các vấn đề hay tình huống trong học tập và sinh hoạt hàng ngày của bản thân; hành động theo quyết định đã lựa chọn; bước đầu biết chỉ ra bài học kinh nghiệm khi giải quyết vấn đề.

2.2. Các kỹ năng cá nhân (nhằm thực hiện mục tiêu: Học để làm người)

2.2.1. Kỹ năng ứng phó với căng thẳng

Kỹ năng ứng phó với căng thẳng là khả năng con người bình tĩnh, sẵn sàng đón nhận những tình huống căng thẳng như một phần tất yếu của cuộc sống; là khả năng nhận biết sự căng thẳng, hiểu được nguyên nhân và hậu quả của sự căng thẳng, biết cách ứng phó một cách tích cực khi bị căng thẳng.

Kỹ năng ứng phó với căng thẳng giúp con người biết suy nghĩ và ứng phó tích cực khi gặp căng thẳng, duy trì được trạng thái cân bằng về sức khỏe và tâm lý của mình, không làm ảnh hưởng đến người xung quanh, giải quyết vấn đề hiệu quả, giao tiếp hài hòa, có cuộc sống dễ chịu và thoải mái.

Các biểu hiện của kỹ năng ứng phó với căng thẳng ở HS tiểu học: nhận biết căng thẳng của mình trong học tập và sinh hoạt với cha mẹ và thầy cô ở trường, hiểu được nguyên nhân gây ra căng thẳng, xác định được hậu quả do căng thẳng gây ra cho mình về sức khỏe và việc học, biết sử dụng cách ứng xử phù hợp do người lớn hướng dẫn khi gặp căng thẳng.

2.2.2. Kỹ năng kiểm soát cảm xúc

Kỹ năng kiểm soát cảm xúc là khả năng con người nhận thức rõ cảm xúc của mình trong một tình huống nào đó và

hiểu được ảnh hưởng của cảm xúc đó đối với bản thân và người khác, đồng thời biết điều chỉnh và thể hiện cảm xúc của mình một cách phù hợp.

Kỹ năng kiểm soát cảm xúc giúp con người giải quyết các vấn đề một cách hài hòa và mang tính xây dựng, đưa ra các quyết định sáng suốt và giao tiếp hiệu quả.

Các biểu hiện của kỹ năng kiểm soát cảm xúc ở HS tiểu học: biết những cảm xúc cơ bản của mình như: vui, buồn, tức giận, lo lắng, sợ hãi, tự hào...; biết nguyên nhân gây ra cảm xúc của mình, biết cảm xúc của mình có ảnh hưởng gì đến mình và người thân: cha mẹ, anh chị em, giáo viên, bạn học; biết cách thể hiện cảm xúc phù hợp trong học tập, sinh hoạt ở nhà và ở trường tiểu học.

2.2.3. Kỹ năng tự nhận thức

Kỹ năng tự nhận thức là khả năng con người hiểu đúng về chính bản thân mình, biết nhìn nhận và đánh giá đúng về điểm mạnh và điểm yếu của bản thân.

Kỹ năng tự nhận thức là KNS cơ bản và nền tảng, giúp con người giao tiếp và ứng xử hiệu quả các tình huống trong cuộc sống hàng ngày. Hiểu đúng về mình là điều kiện cần thiết để có những lựa chọn và quyết định đúng trong học tập, làm việc và là điều kiện không thể thiếu của thành công và hạnh phúc.

Các biểu hiện của kỹ năng tự nhận thức ở HS tiểu học: biết được tình trạng sức khỏe và giới tính của mình; hiểu đúng vị trí của bản thân trong gia đình và trường học; biết được những điểm cơ bản về khả năng và trình độ học tập của mình; biết được những phẩm chất để

nhận thấy về đạo đức, ý chí của bản thân; biết được những tình cảm gần gũi và sở thích dễ nhận thấy của bản thân; bước đầu biết được những điểm mạnh, điểm yếu của bản thân.

2.2.4. *Kĩ năng thể hiện sự tự tin*

Kĩ năng thể hiện sự tự tin là khả năng con người tin rằng mình là người có ích, có thể thực hiện được mục tiêu vừa sức với mình và hài lòng với chính mình.

Kĩ năng thể hiện sự tự tin giúp con người có suy nghĩ tích cực, thái độ lạc quan, ý chí kiên định và quyết đoán, có hành vi mạnh mẽ; giúp con người dễ dàng thành công trong cuộc sống.

Các biểu hiện của kĩ năng thể hiện sự tự tin ở HS tiểu học: nhận thức được điểm mạnh của bản thân về ngoại hình, học tập, đạo đức; hài lòng với bản thân; không coi thường và ghét bỏ bản thân; không cảm thấy mình thua kém bạn hoàn toàn; cảm thấy mình có thể thực hiện được những yêu cầu chung của người lớn dành cho lứa tuổi; không e ngại khi tiếp xúc với người lạ và đám đông; trình bày suy nghĩ của mình một cách tự nhiên.

2.3. *Các kĩ năng xã hội (nhằm thực hiện mục tiêu: Học để sống)*

2.3.1. *Kĩ năng lắng nghe*

Kĩ năng lắng nghe là khả năng thể hiện sự tập trung chú ý và sự quan tâm đến sự trình bày của người khác một cách có phản hồi.

Kĩ năng lắng nghe giúp con người nhận thức đầy đủ và chính xác những thông tin quan trọng từ người khác để thực hiện tốt công việc và giao tiếp hiệu quả; nó thể hiện sự tôn trọng của mỗi cá nhân đối với người khác.

Các biểu hiện của kĩ năng thể hiện sự tự tin ở HS tiểu học: tập trung sự chú ý và nhận biết những dấu hiệu quan trọng của những bài học ở trường cũng như ở nhà; biết phản hồi hợp lí khi nghe người khác nói (thầy cô, ông bà, cha mẹ, bạn bè, các em nhỏ...)

2.3.2. *Kĩ năng giao tiếp*

Kĩ năng giao tiếp là khả năng bày tỏ suy nghĩ và thái độ của bản thân một cách phù hợp với hoàn cảnh và đối tượng giao tiếp.

Kĩ năng giao tiếp giúp con người đánh giá đúng tình huống và đối tượng giao tiếp, biết xây dựng và giữ gìn các mối quan hệ, từ đó đạt được mục đích giao tiếp của mình. Kĩ năng giao tiếp là điều kiện cần thiết cho sự thành công và hạnh phúc của mỗi cá nhân.

Các biểu hiện của kĩ năng giao tiếp ở HS tiểu học: có hiểu biết về vị trí, vai trò của bản thân, cha mẹ, anh chị em, ông bà và những người thân trong gia đình; có hiểu biết về các mối quan hệ của mình trong trường tiểu học như: quan hệ thầy - trò, quan hệ bạn bè, quan hệ giữa mình với các cô bảo mẫu và nhân viên của trường; ý thức được mục đích giao tiếp của mình trong các tình huống thường gặp ở nhà và ở trường tiểu học; biết cách xây dựng tình cảm với những người thân trong gia đình và trường tiểu học; biết trình bày suy nghĩ, nguyện vọng, tình cảm của mình với người lớn; biết sử dụng một số phương tiện giao tiếp như: quà tặng, lời chúc... để xây dựng và phát triển các mối quan hệ của bản thân.

2.3.3. *Kĩ năng thuyết phục*

Kĩ năng thuyết phục là khả năng

trình bày suy nghĩ của bản thân và thảo luận với đối tượng để đạt được mục đích

Kĩ năng thuyết phục giúp con người giải quyết vấn đề một cách hiệu quả, giải quyết các mâu thuẫn một cách tích cực và có lợi cho nhiều phía.

Các biểu hiện của kĩ năng thuyết phục ở HS tiểu học: biết trình bày suy nghĩ của bản thân với người thân khi cần thay đổi một điều gì trong sinh hoạt hàng ngày; biết chỉ ra những cơ sở đáng tin và hợp lí trong các đề nghị của mình để đạt được điều mình mong muốn.

2.3.4. Kĩ năng hợp tác

Kĩ năng hợp tác là khả năng cùng với người khác thực hiện công việc chung có kết quả.

Kĩ năng hợp tác giúp con người bổ sung sức mạnh cho nhau và tập hợp sức mạnh của nhau nhằm thực hiện công việc chung một cách hiệu quả; giúp cá nhân sống hài hòa và tránh xung đột trong các mối quan hệ; giúp cá nhân đạt được nhiều mục tiêu mà bản thân cá nhân không thể tự mình làm được.

Các biểu hiện của kĩ năng hợp tác ở HS tiểu học: nhận biết vị trí và vai trò của mình trong lớp, trong nhóm học tập của mình ở lớp học; tôn trọng vị trí và vai trò của các bạn; bước đầu tham gia góp ý kiến xây dựng mục tiêu chung và hoạt động chung của nhóm mình, lớp mình; ghi nhớ và làm theo những điều đã cam kết trong các hoạt động tại lớp, tại trường; biết phối hợp với các thành viên khác để thực hiện các bài tập và các công việc giáo viên và cha mẹ phân công; nỗ lực hết khả năng bản thân cho mục tiêu chung; giúp đỡ và hỗ trợ các thành viên

khác ở trường và ở nhà để cùng nhau thực hiện công việc chung; có trách nhiệm với những thành công hay thất bại của nhóm mà mình là thành viên.

2.3.5. Kĩ năng cảm thông

Kĩ năng cảm thông là khả năng đặt mình trong hoàn cảnh của người khác để hiểu, thông cảm và chấp nhận người khác.

Kĩ năng cảm thông giúp con người giao tiếp và ứng xử hợp lí và hiệu quả hơn; nó khuyến khích sự quan tâm và hợp tác lẫn nhau giữa con người với con người dù là họ khác biệt.

Các biểu hiện của kĩ năng cảm thông ở HS tiểu học: biết được tâm trạng của những người thân trong giao tiếp hàng ngày ở nhà và ở trường, biết thể hiện thái độ và hành động phù hợp với tâm trạng của những người thân; biết thể hiện tình yêu thương đối với những người kém may mắn hơn mình trong xã hội.

2.3.6. Kĩ năng xác định giá trị bản thân

Kĩ năng xác định giá trị bản thân là khả năng con người ý thức được những giá trị mà bản thân mình lựa chọn trong cuộc sống.

Kĩ năng xác định giá trị bản thân giúp con người hiểu rõ hơn về bản thân, biết tôn trọng và chấp nhận người khác với những giá trị riêng của họ.

Các biểu hiện của kĩ năng xác định giá trị bản thân ở HS tiểu học: biết được những mặt mạnh của bản thân về ngoại hình, học tập, đạo đức; bước đầu biết được ý nghĩa của những giá trị bản thân hiện có; biết những giá trị để nhận biết mà bản thân đang theo đuổi; tôn trọng giá

trị bản thân của bạn bè, anh chị em và những người xung quanh; tích cực học tập và rèn luyện để đạt được và phát huy những giá trị của bản thân.

2.3.7. *Kỹ năng tìm kiếm sự hỗ trợ*

Kỹ năng tìm kiếm sự hỗ trợ là khả năng con người tìm được sự giúp đỡ, sự hỗ trợ từ những cá nhân khác hay các tổ chức nhằm thực hiện những mục đích của mình.

Kỹ năng tìm kiếm sự hỗ trợ giúp con người nhận được không chỉ những của cải vật chất mà còn những lời khuyên, những lời động viên, những kinh nghiệm sống; giúp cá nhân thực hiện được những mong muốn của mình và làm cho cuộc sống của mỗi cá nhân có ý nghĩa hơn.

Các biểu hiện của kỹ năng tìm kiếm sự hỗ trợ ở HS tiểu học là: biết được vấn đề cần hỗ trợ; biết địa chỉ hỗ trợ; biết bày tỏ nhu cầu nhận được sự hỗ trợ; biết tìm nhiều phương án hỗ trợ để đạt được mục đích của mình.

2.3.8. *Kỹ năng giải quyết mâu thuẫn*

Kỹ năng giải quyết mâu thuẫn là khả năng con người nhận biết được nguyên nhân làm nảy sinh mâu thuẫn và hành động tích cực nhằm thỏa mãn nhu cầu của các bên.

Kỹ năng giải quyết mâu thuẫn giúp con người ứng xử một cách có ý thức đối với các mâu thuẫn nảy sinh trong cuộc sống, tránh bạo lực và những xung đột trong các mối quan hệ của cá nhân, hạn chế những đáng tiếc xảy ra trong cuộc sống của mỗi cá nhân.

Các biểu hiện của kỹ năng giải quyết mâu thuẫn ở HS tiểu học: nhận

thức được mâu thuẫn giữa mình và người khác, chủ yếu là bạn bè và các em nhỏ hơn; nhận thức được nguyên nhân gây ra mâu thuẫn; biết chọn cách giải quyết không mang tính bạo lực; biết nhờ người lớn hỗ trợ khi cần thiết.

2.4. *Các kỹ năng thực hiện công việc và nhiệm vụ (nhằm thực hiện mục tiêu: Học để làm)*

2.4.1. *Kỹ năng đặt mục tiêu*

Kỹ năng đặt mục tiêu là khả năng con người biết đề ra và thực hiện được mục tiêu của bản thân trong cuộc sống.

Kỹ năng đặt mục tiêu giúp con người sống có mục đích, có kế hoạch và có khả năng thực hiện được mục tiêu của mình; nó là điều kiện quan trọng cho sự thành công và hạnh phúc của mỗi người.

Các biểu hiện của kỹ năng đặt mục tiêu ở HS tiểu học: biết được mục tiêu trong học tập và rèn luyện đạo đức ở trường và ở nhà; biết dành thời gian để thực hiện mục tiêu; biết tìm sự hỗ trợ khi cần thiết; biết được biện pháp để đạt được mục tiêu; biết được những thuận lợi và khó khăn khi thực hiện mục tiêu; nỗ lực thực hiện các hành động hướng đích và đạt được mục tiêu đã đề ra.

2.4.2. *Kỹ năng đảm nhận trách nhiệm*

Kỹ năng đảm nhận trách nhiệm là khả năng con người cùng chia sẻ công việc với các thành viên khác trong nhóm hay tổ chức.

Kỹ năng đảm nhận trách nhiệm giúp con người thể hiện ý thức trách nhiệm của mình đối với nhóm và khẳng định giá trị bản thân trước người khác; tạo ra một sự hợp tác tích cực giữa các thành viên và làm gia tăng sức mạnh của nhóm hay

tổ chức.

Các biểu hiện của kỹ năng đảm nhận trách nhiệm ở HS tiểu học: nhận biết những điểm mạnh của bản thân trong nhóm học tập, trong lớp học và gia đình; có hiểu biết về cấu trúc, vai trò, nhiệm vụ của các thành viên trong gia đình và lớp học; đảm nhận một phần công việc của nhóm học tập, lớp học và gia đình; có biện pháp thực hiện và biết tìm kiếm sự hỗ trợ khi cần thiết để hoàn thành nhiệm vụ đã đảm nhận.

2.4.3. Kỹ năng kiên định

Kỹ năng kiên định là khả năng con người thực hiện được mục đích của mình trong mối quan hệ hài hòa giữa lợi ích của mình với người khác.

Kỹ năng kiên định giúp con người bảo vệ chính kiến và thái độ của bản thân trước những dư luận, áp lực tiêu cực của những người xung quanh; giúp con người tự chủ, tự tin trong cuộc sống và đạt được những mục tiêu chân chính của mình.

Các biểu hiện của kỹ năng kiên định ở HS tiểu học: nhận thức được nhu cầu, mục đích của mình trong gia đình và trường học; nhận thức được sự hài hòa về lợi ích của mình và giáo viên, người thân trong gia đình khi xây dựng mục tiêu hay đặt ra nhu cầu; bước đầu biết lập kế hoạch và tìm biện pháp để thực hiện mục đích; hành động một cách tích cực, linh hoạt và tự tin để đạt mục đích.

2.4.4. Kỹ năng quản lý thời gian

Kỹ năng quản lý thời gian là khả năng con người biết sử dụng thời gian hợp lý cho các hoạt động của mình theo thứ tự ưu tiên và thực hiện công việc đúng thời hạn.

Kỹ năng quản lý thời gian là điều kiện cần thiết cho việc lập kế hoạch hoạt động, giúp cá nhân tránh được những căng thẳng do áp lực của cuộc sống đem lại và góp phần quan trọng vào sự thành công của con người.

Các biểu hiện của kỹ năng quản lý thời gian ở HS tiểu học: biết những nhiệm vụ học tập và sinh hoạt của mình, biết tính chất và tầm quan trọng của các việc đó, bước đầu biết phân phối thời gian cho các công việc phải thực hiện theo thứ tự ưu tiên một cách hợp lý; thực hiện đúng tiến độ các nhiệm vụ.

2.4.5. Kỹ năng tìm kiếm và xử lý thông tin

Kỹ năng tìm kiếm và xử lý thông tin là khả năng con người thu thập và hệ thống hóa những thông tin cần thiết để thực hiện mục đích hoạt động của mình.

Kỹ năng tìm kiếm và xử lý thông tin giúp con người có được những thông tin cần thiết một cách đầy đủ, chính xác, đáng tin và kịp thời; là điều kiện cần thiết để con người thực hiện các hoạt động sống một cách hiệu quả.

Các biểu hiện của kỹ năng tìm kiếm và xử lý thông tin ở HS tiểu học: biết chủ đề, thể loại thông tin cần tìm kiếm trong học tập và sinh hoạt; biết các nguồn thông tin để tìm kiếm; bước đầu biết lập kế hoạch và chuẩn bị các phương tiện để thu thập thông tin; thực hiện việc thu thập thông tin; bước đầu biết phân tích, so sánh các thông tin thu thập được và sắp xếp thông tin theo hệ thống.

3. Kết luận

Việc chỉ ra các biểu hiện KNS của HS tiểu học là việc làm cần thiết. Dựa vào các biểu hiện này, giáo viên và cha

mẹ HS có thể tổ chức quá trình giáo dục KNS và đánh giá sự tiến bộ về KNS của HS tiểu học. Bên cạnh đó, các nhà biên soạn chương trình giáo dục cũng có thể dựa vào các biểu hiện này để thiết kế các hoạt động giáo dục KNS cho HS một cách khoa học.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hoàng Hòa Bình (chủ biên) và tgtk (2010), *Giáo dục kỹ năng sống trong các môn học ở Tiểu học*, Nxb Giáo dục.
2. Nguyễn Thị Bích Hạnh, Trần Thị Thu Mai (2009), *Tâm lý học tiểu học và tâm lý học sư phạm tiểu học*, Nxb Giáo dục Việt Nam.
3. Trần Thị Hương (chủ biên) và tgtk (2011), *Giáo dục học phổ thông*, Nxb Đại học Sư phạm TPHCM.
4. K. B. Everard, Geoffrey Morris, Ian Wilson (2010), *Quản trị hiệu quả trường học*, Dự án SREM.
5. Huỳnh Văn Sơn (chủ biên) và tgtk (2012), *Phát triển kỹ năng mềm cho sinh viên đại học sư phạm*, Nxb Giáo dục Việt Nam.
6. Huỳnh Văn Sơn (2009), *Nhập môn kỹ năng sống*, Nxb Giáo dục.
7. UNICEF (1995), *Chương trình giáo dục: Những giá trị sống dành cho trẻ em 3-18 tuổi*.

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 20-3-2013; ngày phản biện đánh giá: 15-4-2013;
ngày chấp nhận đăng: 06-5-2013)

PHƯƠNG PHÁP SỬ DỤNG TRÒ CHƠI...

(Tiếp theo trang 178)

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đặng Vũ Hoạt, Hà Thị Đức (2009), *Lí luận dạy học đại học*, Nxb Đại học Sư phạm Hà Nội.
2. Nguyễn Ngọc Lâm (1996), *Sinh hoạt trò chơi khi dạy và học*, Đại học Mở TPHCM.
3. Lê Nguyên Long (1999), *Thử đi tìm phương pháp dạy học hiệu quả*, Nxb Giáo dục.
4. Phan Thị Hồng Vinh (2008), *Phương pháp dạy học Giáo dục học*, Nxb Đại học Sư phạm Hà Nội.

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 29-7-2013; ngày phản biện đánh giá: 02-8-2013;
ngày chấp nhận đăng: 18-9-2013)